

flaaende, og derfor siger jeg, at man vil forvanske det hele Forhold ved at stille et Lønningssystem op, hvorfor der kun kan siges det til Forsvar, at de geistlige Embedsmænd der ved ville blive stillede lige med andre Statsembedsmænd, og hvorved man derhos vil føre Rigsdagen yderligere ind paa et Gebet, der ikke i og for sig er hyggeligt eller tiltalende, og som allermindst vil blive det, forsaavidt der paa dette Omraade vil være Spørgsmaal om at forsøge paa at afsæie, ordne og fordele Lønningerne for 1000 i og for sig enstillede Embeder rundt om i Landet.

Scholer: Jeg tror med det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (Rasmussen), at hvorledes man saa end opstiller Beregningen med Hensyn til de Indtægter, der hidtil ere tilflydte de geistlige Embedsmænd, saa vil det virkelige Resultat dog blive, at der ikke kommer noget Overskud; jeg tror med ham, at Facit tværtimod vil blive et Minus. Jeg hører heller ikke til dem, som kunde ønske, at man vilde bruge Noget af de Midler, som nu engang ere henlagte til aandelige Formeraals Fremme, til ganske andre Ting, til at bygge Jernbaner for eller til andet Sligt. Jeg vilde ønske, at Midlerne vilde vise sig at være saa rundelige, at der for dem kunde bygges flere Kirker og ansættes flere Præster, thi der er mange Steder, hvor der kunde være Trang dertil — men jeg gjør mig ingen Illusioner i saa Henseende, thi jeg tror som sagt ikke, at der vil blive noget Overskud.

Et Par af Landstingets Medlemmer have, som det synes, taget Anstød af, at der i det andet Thing er kommet en lille Bestemmelse ind i dette Lovforslag, der taler om Tiendernes Afløsning. Jeg kan imidlertid slet ikke se noget Anstødeligt dertil, skøndt jeg indrømmer, at en saadan Bestemmelse maatte egentlig ikke har sin Plads i den her foreslaaede Lov. Bestemmelsen bebuder jo kun, at der skal komme en Lov, der ordner dette Forhold, og jeg tror nu, at det vilde være meget rigtigt og meget godt, om Forholdet engang kunde blive ordnet, saaledes at Tienden kunde afløses paa en billig og retfærdig Maade. En lignende Ordning er jo foregaaet i andre Sta-

ter, og den maatte vel altsaa ogsaa kunne foretages her. Det bestaaende Forhold er i flere Henseender meget uheldigt. Det sætter ondt Blod paa mange Steder. Naar Besidderne af det tiendeydende Hartkorn — der er jo flere Sogne, hvor der er mere tiendefrit end tiendepligtigt Hartkorn — se, at det er deres Tiendeydelse, der omtrent alene vedligeholder Kirken og lønner Præsterne, saa kan dette ikke Andet end sætte ondt Blod. Jeg vilde derfor ønske det for meget heldigt, om man engang kunde komme til en Afløsning af dette Forhold, men, som allerede indtalt, naturligvis saaledes, at Afløsningssummen vedblev at anvendes til aandelige Formeraals Fremme. Jeg er ogsaa overbevist om, at den Tid ikke er fjern, da man vil komme til en saadan Ordning.

Hvad nu iøvrigt det foreliggende Lovforslag angaar, da vilde jeg meget ønske, at man kunde komme til en Overenskomst om det dertil behandlede Spørgsmaal. Saavidt jeg erindrer, har en tidligere Kirkeminister allerede engang foreslaaet Oprettelsen af en geistlig Lønningsskand, og dette skulde jeg fra mit Standpunkt ikke have det Mindste imod, idet jeg som sagt ikke kan ønske, at de heromhandlede Midler anvendes til Andet end det, hvortil de oprindeligt ere bestemte, nemlig til aandelige Formeraals Fremme. Der er i det foreliggende Lovforslag navnlig et Punkt, som jeg sætter megen Pris paa, nemlig det, at Offer og Accidentfer skulle ophøre at være en tvungen Sag. Ganske vist tror jeg ikke, at Sognepræsten, naar han er, hvad han bør være, og naar han staar i det Kjærlighedsforhold til sin Menighed, hvori en Sognepræst bør staa, ved denne Forandring vil komme til at lide noget Skaar i sine Indtægter. Men jeg maa dog ønske, at Udsæien bliver en frivillig istedetfor en tvungen Sag. Disse tvungne Offeringer vække nemlig paa mange Steder uhyggelige Betragtninger, idet der er Mange, som sige: „Det er dog forfærdeligt, at vi, hver Gang vi skulle have en kirkelig Handling udført, skulle staa med Pungen i Haanden.“ Dette anser jeg for meget uheldigt. — I Henhold til hvad jeg har anført, vilde jeg, som sagt, meget ønske, at man kunde komme